

Regler om rejser til udlandet med hjælp efter serviceloven m.v.

Sommerferien nærmer sig, og mange mennesker har derfor planer om at rejse på ferie til udlandet. Det gælder også personer med en hjælperordning. Men hvilke regler gælder der egentlig for rejser til udlandet med hjælpere?

Du kan her læse om, hvilke regler der gælder i forhold til rejser til udlandet med hjælp efter serviceloven og barnets lov, hvornår personer med funktionsnedsættelse kan få hjælp til ekstra omkostninger under kortvarige udlandsophold og hvilke ting, du i øvrigt skal huske, inden du tager afsted på ferie med hjælpere.

Bevarelse af bevilliget hjælp på udlandsophold på op til en måneds varighed

Man kan som udgangspunkt kun få hjælp efter serviceloven og barnets lov, hvis man opholder sig i Danmark. Reglerne i bekendtgørelse om ydelser efter lov om social service og barnets lov under midlertidige ophold i udlandet ("Udlandsbekendtgørelsen") giver dog mulighed for at tage hjælp, som man allerede har fået bevilliget, med på midlertidige udlandsophold.

Under midlertidige udlandsophold på op til en måned bevarer man således bevilget hjælp efter §§ 96, 97, 98, 100, 112, 113, 114 og 118 i serviceloven og §§ 46, 47, 86, 87, 89 og § 90, nr. 4, 5, 7 og 11, § 114, stk. 1, nr. 1, og § 120, stk. 1, i barnets lov, uden at man først skal ansøge kommunen herom.

Reglerne betyder, at en person, der f.eks. er kørestolsbruger og har en ordning med borgerstyret personlig assistance (BPA-ordning) efter § 96 i serviceloven, har ret til at tage sin bevilligede kørestol og BPA-ordning med på midlertidige udlandsophold, hvis rejsens varighed ikke overstiger en måned.

I sådanne tilfælde har personen ikke pligt til at ansøge kommunen om lov til at tage sin hjælp med på rejsen. Kommunen skal i sådanne tilfælde alene orienteres om, at man ønsker at tage sin hjælp med på rejsen.

Retten til at bevare bevilliget hjælp på udlandsophold på op til en måned uden forudgående ansøgning gælder ikke kun ferierejser, men også rejser i forbindelse med f.eks. kurser, højskoleophold, uddannelse, frivilligt arbejde eller arbejde, hvor personen får løn eller betaling for eventuelle aktiviteter i forbindelse med opholdet.

Retten til at bevare bevilliget hjælp på udlandsophold uden forudgående ansøgning gælder ikke kun ét årligt udlandsophold, men gælder for *flere* udlandsophold om året, så længe disse ophold samlet set ikke overstiger én måned pr. år. En person kan således tage sin bevilligede hjælp med både på f.eks. vinterferie, sommerferie og efterårsferie i udlandet, så længe de tre rejser sammenlagt ikke varer mere end én måned.

Det er en betingelse for at bevare retten til bevilliget hjælp i udlandet, at modtageren inden udrejsen opfylder betingelserne for at modtage hjælp, samt at kommunen løbende kan holdes orienteret om, at opholdet sker, uden at de almindelige regler for hjælpen tilsidesættes, jf. reglerne om oplysningspligt i § 11 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Reglerne herom fremgår af §§ 1-3 i udlandsbekendtgørelsen.

Bevarelse af bevilliget hjælp på udlandsophold på over en måneds varighed

Ved midlertidige ophold i udlandet, der overstiger en måned, skal modtageren af hjælp ansøge kommunen om lov til at bevare hjælpen, før udlandsopholdet påbegyndes.

Kommunen træffer derefter afgørelse om, hvorvidt hjælpen kan bevares og i givet fald for hvilken periode på baggrund af formålet med hjælpen og de konkrete omstændigheder, herunder karakteren af hjælpen.

Der gælder særlige regler, når modtageren under udlandsopholdet deltager i aktiviteter, der er et led i aktivering eller revalidering m.v., jf. § 5, stk. 2, nr. 1, i lov om aktiv socialpolitik, eller deltager i en uddannelse i udlandet, der berettiger til statens uddannelsesstøtte i udlandet. Det samme gælder, når modtageren under udlandsopholdet har behov for nødvendig lægebehandling, som den pågældende ikke kan få her i Danmark, eller behandlingstilbud, kurophold e.l., som er betalt af det offentlige.

Reglerne herom fremgår af § 4 i udlandsbekendtgørelsen.

Hvilke typer hjælp?

I udlandsbekendtgørelsen § 1 er det udtømmende angivet, hvilke typer bevilliget hjælp efter serviceloven og barnets lov, der kan tages med på midlertidige ophold i udlandet.

De former for hjælp efter serviceloven, der kan tages med på midlertidige udlandsophold, fremgår af § 1, stk. 1, i udlandsbekendtgørelsen. Det drejer sig om følgende:

- BPA-ordning (§ 96)
- ledsagerordning (§ 97)
- merudgifter til voksne (§ 100)
- hjælpemidler (§ 112)
- forbrugsgoder (§ 113)
- støtte til køb af bil (§ 114) og
- pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom (§ 118).

De former for hjælp i barnets lov, der kan tages med på midlertidige udlandsophold, fremgår af § 1, stk. 2, udlandsbekendtgørelsen. Det drejer sig om følgende:

- merudgifter til et barn eller en ung under 18 år (§ 86)
- tabt arbejdsfortjeneste til personer, der i hjemmet forsørger et barn eller en ung under 18 år (§ 87)
- ledsagerordning til børn og unge mellem 12 og 18 år (§ 89)
- hjælpemidler (§ 90, nr. 4)
- forbrugsgoder (§ 90, nr. 5)
- støtte til køb af bil (§ 90, nr. 7) og
- pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom (§ 90, nr. 11)
- anbringelse af børn og unge uden for hjemmet (§§ 46-47 og § 114, stk. 1, nr. 1, og § 120, stk. 1)

Hvis man er bevilget hjælp, der ikke er oplyst i udlandsbekendtgørelsens § 1, stk. 1 og 2, kan man ikke tage hjælpen med til udlandet.

Hjælp i form af kontant tilskud til personlig og praktisk hjælp i hjemmet efter servicelovens § 95 er ikke nævnt i udlandsbekendtgørelsen. Hjælp efter § 95 i servicelovens kan derfor ikke tages med på midlertidige ophold i udlandet, jf. også Ankestyrelsens principmeddelelse 178-12.

Hjælp til aflastning efter § 84 i serviceloven og § 90, nr. 2 i barnets lov er heller ikke nævnt i udlandsbekendtgørelsen, og kan derfor heller ikke tages med på midlertidige udlandsophold. Er aflastning til et barn eller en ung under 18 år derimod bevilliget som en merudgift efter § 86 i barnets lov, kan hjælpen tages med på midlertidige udlandsophold. I principmeddelelse 80-16 fastslog Ankestyrelsen, at hjælp efter serviceloven ikke kan bevilges efter en anden bestemmelse i loven alene med det formål, at personen så kan tage hjælpen med til udlandet.

Dækning af ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold i udlandet

Udover den bevilligede hjælp, der kan bevares under midlertidige ophold i udlandet som beskrevet ovenfor, kan de personer, der efter udlandsbekendtgørelsen har ret til at modtage ydelser under midlertidige ophold i udlandet, i særlige tilfælde efter en konkret vurdering også få dækket *ekstra omkostninger*, der er forbundet med opholdet, og som følger af den hjælp, personen kan tage med til udlandet.

Ekstra omkostninger, der er forbundet med kortvarige ophold i udlandet, kan f.eks. være hjælperes rejse- og opholdsudgifter, udgifter til en ekstra hjælper, ekstra omkostninger til transport af hjælpemidler m.v., f.eks. udgift til leje af en liftbus til at transportere kørestolen, hvis det er nødvendigt for at gennemføre ferien.

Det kan desuden være, at man har behov for en ekstrabevilling fra kommunen til yderligere hjælpertimer, f.eks. fordi man har brug for at have to hjælpere med, da man ikke kan have sine vante hjælpemidler på ferien, og derfor har brug for, at der er to hjælpere i forbindelse med forflytninger mv.

Dette er fastslået i Ankestyrelsens principmeddelelse 96-16.

Der gælder en række betingelser, der skal være opfyldt, før man har ret til at få dækket ekstra omkostninger forbundet med ferieopholdet. Betingelserne er følgende:

1. Der skal være tale om en ferie i udlandsbekendtgørelsens forstand
2. Ferieopholdet i udlandet må højst være på 14 dage
3. Ekstraomkostningerne skal være særligt påkrævede eller en afgørende forudsætning for gennemførelsen af ferien
4. Ekstraomkostningerne må ikke være en følge af den valgte ferieform og
5. Der skal være tale om ekstra omkostninger, der er knyttet til hjælp efter serviceloven eller barnets lov, som man har ret til at tage med til udlandet efter udlandsbekendtgørelsen

Nedenfor uddybes betingelserne:

1. Ekstra omkostninger dækkes kun på ferieophold

Retten til dækning af ekstra omkostninger forbundet med kortvarige ophold i udlandet gælder kun for ferierejser. Ankestyrelsen har i principmeddelelse 18-23 præciseret, hvilke elementer der kan indgå i vurderingen af, om der er tale om et kortvarigt ferieophold i udlandsbekendtgørelsens forstand.

Ifølge principmeddelelsen beror det på en konkret vurdering, hvad der kan betegnes som et ferieophold i udlandsbekendtgørelsens forstand. Det kan bl.a. indgå i vurderingen af, om et ophold har karakter af et

ferieophold, hvilket formål opholdet har, og om personen får betaling for eventuelle aktiviteter i forbindelse med opholdet.

Hvis der er tale om en rejse i forbindelse med lønnet arbejde, vil der som udgangspunkt ikke være tale om et ferieophold i udlandsbekendtgørelsens forstand.

Ifølge principmeddelelsen skal begrebet "ferieophold" i udlandsbekendtgørelsen forstås bredt i forhold til opholdets indhold. Et ferieophold i udlandsbekendtgørelsens forstand kan således omfatte flere forskellige former for ferie, herunder en ferie, hvor personen udfører frivilligt arbejde, ferier med henblik på fritidsaktiviteter, højskoleophold, aktive ferier m.v.

2. Kun ekstra omkostninger til ferieophold i udlandet på op til 14 dage

Retten til dækning af ekstra omkostninger forbundet med kortvarige ophold i udlandet gælder ferierejser af op til 14 dages varighed

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 96-16 således præciseret, at personer med nedsat funktionsevne har ret til at få dækket ekstra omkostninger i forbindelse med afholdelse af et ferieophold, der er almindeligt for andre ikke-handicappede personer. Ankestyrelsen fandt i den forbindelse, at en rejse på 14 dage i udlandet almindeligvis kan betegnes som et kortvarigt ophold henset til, at de fleste lønmodtagere har 5-6 ugers ferie om året. Ankestyrelsen fandt derimod, at 3 uger ikke kan betegnes som et kortvarigt ophold, samt at mere end én årlig udlandsrejse ligger udover, hvad der kan betegnes som almindeligt.

Ifølge principmeddelelsen har en person med nedsat funktionsevne derfor som udgangspunkt alene ret til dækning af ekstra omkostninger til én årlig ferie i udlandet, også selvom varigheden er kortere end 14 dage.

3 + 4. Ekstraomkostningerne er særligt påkrævede eller en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en udlandsrejse og må ikke være en følge af den valgte ferieform

Ankestyrelsen har i principmeddelelse 96-16 desuden præciseret, at det afgørende for vurderingen af, om personen har ret til dækning af ekstra omkostninger, er, om de ekstra omkostninger er særligt påkrævede, eller er en afgørende forudsætning for rejsens gennemførelse. De ekstra omkostninger skal således være en konsekvens af, at personen med den nedsatte funktionsevne skal deltage i ferien.

De særligt påkrævede ekstra omkostninger må i den forbindelse ikke være en følge af den valgte ferieform. Har de valgte destinationer f.eks. særligt dårlige adgangsforhold for mennesker med handicap, som er årsagen til de ekstra omkostninger, er betingelserne for dækning af ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold ikke opfyldt.

Det afgørende er, at personen har mulighed for at holde en sædvanlig ferie i udlandet, men ikke nødvendigvis en bestemt form for ferie.

Ankestyrelsen fandt i den forbindelse, at dækning af rejse- og opholdsudgifter for personens eventuelle hjælpere kan være en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en udlandsrejse. Derimod er det som udgangspunkt ikke særligt påkrævet eller en afgørende forudsætning for gennemførelsen af en rejse at dække rådighedstimer til en hjælper, når hjælperen ikke er på en 24-timers vagt og ikke skal stå til rådighed udover ved sin egen vagt. Det gælder også, selvom en hjælper kræver merløn for at tage med på ferieopholdet.

Kommunen kan ved vurderingen af, hvilke ekstra omkostninger personen har ret til dækning af, tage udgangspunkt i kommunens serviceniveau. Kommunen skal dog forholde sig til, om der er konkrete forhold, der tilsiger, at kommunens serviceniveau i den konkrete sag skal fraviges. Ankestyrelsen vurderede således i

en anden konkret sag, at kommunen skulle forholde sig til, om personen havde ret til dækning af ekstra omkostninger til en ferierejse til udlandet, udover kommunens serviceniveau.

5. Ekstraomkostningerne skal være knyttet til hjælp efter serviceloven eller barnets lov, som man ifølge udlandsbekendtgørelsen kan tage med til udlandet

Hjælp til dækning af ekstra omkostninger i forbindelse med kortvarige ophold i udlandet forudsætter, at der er tale om ekstra omkostninger, der følger af eller er knyttet til den hjælp efter serviceloven eller barnets lov, som man efter reglerne i udlandsbekendtgørelsen har ret til at tage med til udlandet.

Hvis personen ikke er bevilget hjælp, der er oplyst i udlandsbekendtgørelsens § 1, stk. 2, kan personens ekstra omkostninger således ikke dækkes efter udlandsbekendtgørelsens § 5.

I principmeddelelse 178-12 fandt Ankestyrelsen i en konkret sag, hvor personen var bevilget kontant tilskud til hjælp i hjemmet efter servicelovens § 95, som ikke er omfattet af udlandsbekendtgørelsen, at personen heller ikke havde ret til at få dækket ekstra omkostninger, der var forbundet med et kortvarigt ophold i udlandet, efter reglerne i udlandsbekendtgørelsen.

Hvordan gør jeg?

Ansøgning om ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold i udlandet indsendes til bopælskommunen.

Det beror på en konkret og individuel vurdering, hvad der kan betegnes som et ferieophold i udlandsbekendtgørelsens forstand, og hvilke ekstra omkostninger, der kan gives tilskud til. I forbindelse med ansøgningen kan du derfor blive bedt om at fremkomme med oplysninger om dit behov for hjælp på ferien f.eks.:

- Hvilket formål rejsen har?
- Hvilke udgifter der er tale om f.eks. rejse- eller opholdsudgifter til en eller flere hjælpere?
- Dokumentation for udgifterne

Husk at ansøge kommunen i god tid før den forventede ferie, hvilket i praksis vil sige mindst to måneder før.

Klage

Hvis du er utilfreds med kommunens afgørelse om ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold i udlandet, kan du klage til Ankestyrelsen. Klagen skal indsendes senest 4 uger (28 dage) fra modtagelse af afgørelsen.

Klagen skal sendes til kommunen, der genvurderer sagen. Hvis kommunen fastholder sin afgørelse, videresender kommunen sagen til Ankestyrelsen.

Praktisk vedr. arbejdstid, aflønning af hjælpere, rejseforsikring, social sikring mv.

Før man tager på ferie med en eller flere hjælpere, er der nogle ting, man skal være opmærksom på. Det drejer sig om:

1. Aftaler vedr. arbejdstid og hviletid samt aflønning.
2. Rejseforsikring
3. Social sikring

Nedenfor uddybes dette:

1. Arbejdstid og aflønning af hjælpere på ferie

Det fremgår af § 10 i BPA-handicaphjælper-overenskomsten, at såfremt en handicaphjælper ledsager personen i forbindelse med f.eks. indlæggelse, konferencer m.v. af indtil 24 timers varighed, medregnes rejsetiden fuldt ud i arbejdstiden. Såfremt en handicaphjælper medvirker ved ledsagelse i forbindelse med deltagelse i ferie, konferencer m.v. over 24 timers varighed, aftales honoreringen mellem virksomheden og handicaphjælperen. Hvis der ikke kan opnås enighed om en aftale, gælder det, at handicaphjælperen oppebærer sædvanlig løn under opholdet, når der udføres arbejde.

Hvis man har brug for at have sine handicaphjælpere med på ferie mv., er det derfor vigtigt forud for rejsen at lave aftaler med den eller de hjælpere, der skal med, omkring arbejdstid og hviletid samt aflønning.

Det er frivilligt for den enkelte handicaphjælper at deltage i ophold ud over 72 timers varighed. Varer ferien derfor mere end 72 timer (3 døgn), skal man desuden huske at spørge hjælperne, om de(n) pågældende har mulighed for at arbejde mere end 72 timer.

2. Rejseforsikring

Hvis man har brug for at have hjælpere med på ferie til udlandet, skal hjælperne have en erhvervsrejseforsikring.

Hos LOBPA er handicaphjælperne automatisk dækket af LOBPAs rejseforsikring, som også dækker i udlandet.

Er man selv BPA-arbejdsgiver for sine hjælpere, skal man tegne en erhvervsrejseforsikring for den/de hjælpere, der rejser med på ferie. Dette skal gøres, inden afrejsen.

Man skal desuden sørge for at have en rejseforsikring til sig selv.

3. Social sikring

Når man bor i Danmark, er man automatisk omfattet af de danske regler for social sikring. Social sikring giver adgang til forskellige ydelser, f.eks. at man kan gå til læge, blive behandlet på sygehus, og at man er omfattet af danske regler om f.eks. pension, dagpenge, arbejdsskader, børnefamilieydelse og børnetilskud mv.

Lønmodtagere og selvstændige erhvervsdrivende har ikke automatisk ret til danske sociale ydelser, når de arbejder i udlandet. Foretager man rejser ud af landet (det gælder også 1-dags rejser til f.eks. Tyskland eller Sverige), skal hjælperne således ansøge om social sikring, så de opretholder retten til social sikring.

Husk derfor gøre hjælpere opmærksom på at søge social sikring, inder de tager med til udlandet.

Ansøgning om social sikring foretages på borger.dk.

Hjælperne skal i forbindelse med ansøgningen om social sikring opgive deres arbejdsgivers, dvs. LOBPAs, CVR-nummer, som er: 31 80 25 98.

Hvis man hyppigt er i udlandet, kan hjælperne med fordel søge social sikring for hele året og på den måde være konstant dækket.

Sammenfatning

Udlandsbekendtgørelsen gør det muligt for personer, der er bevilliget hjælp efter bestemte bestemmelser i serviceloven eller barnets lov, at tage den bevilligede hjælp med på midlertidige udlandsophold af op til en

måneds varighed, uden først at ansøge kommunen herom. Ved midlertidige ophold i udlandet, der overstiger en måned, skal modtageren af hjælp ansøge kommunen om bevarelse af hjælpen, før udlandsopholdet påbegyndes.

Derudover kan personen - i særlige tilfælde og når visse betingelser er opfyldt - efter ansøgning få dækket ekstra omkostninger til én ferie i udlandet om året af op til to ugers varighed. Rejser personen til udlandet med sin bevilligede hjælp i f.eks. 3 eller 4 uger om året, har man således kun mulighed for at få dækket ekstra omkostninger i op til to af ugerne, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Yderligere info:

Reglerne i bekendtgørelse nr. 441 af 3. maj 2024 om ydelser efter lov om social service og barnets lov under midlertidige ophold i udlandet (udlandsbekendtgørelsen) findes på Retsinformations hjemmeside via følgende link: <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2024/441>

Ankestyrelsens principmeddelelser om udlandsbekendtgørelsen findes via følgende links:

- Principmeddelelse 96-16 om udlandsbekendtgørelsen – midlertidige ophold i udlandet - dækning af ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold: <https://ast.dk/afgoelser/principafgoelser/find-principafgoelse#/a/2017/9d5c9326-8a16-4f19-8282-820d169e1c4c>
- Principmeddelelse 18-23 om udlandsbekendtgørelsen - dækning af ekstra omkostninger ved kortvarige ferieophold - borgerstyret personlig assistance: <https://ast.dk/afgoelser/principafgoelser/find-principafgoelse#/a/2023/8dc63343-2a55-48df-b4be-d5251e95c8c1>
- Principmeddelelse 178-12 om kontant tilskud - servicelovens § 95 - udlandsbekendtgørelsen - ekstra omkostninger - særlige tilfælde: <https://ast.dk/afgoelser/principafgoelser/find-principafgoelse#/a/2013/aab8802b-613d-4c82-bfc7-8dbe899653a1>
- Principmeddelelse 80-16 om udlandsbekendtgørelsen – aflastning - ekstra omkostninger: <https://ast.dk/afgoelser/principafgoelser/find-principafgoelse#/a/2016/6fb431d2-42e1-4592-8987-28ea9f75c275>